

NOVA FILATELIJA

L J U B L J A N A

APRIL 1952

30° — din   Št. 4   Leto IV.

**ZAPISNIK I. SEJE UPRAVNEGA
ODBORA FZS (10. 4. 1952).**

Sklepi:

Okrožnica št. 1 na podružnice vsebuje: a) podružnice ne smejo imeti honorarnih odbornikov ali plačanih nameščenec; b) odbori podružnic naj organizirajo po šolah krožike filatelistov-mladincev; c) podružnice naj izvedejo resne priprave za filatelistično razstavo v Beogradu (septembra 1952); č) članstvo naj takoj nakazuje depozit za znamke STT-spost v znesku din 220.—; d) izvedejo naj se predpriprave za krožno zamenjavo znamk; e) takoj je treba sporočiti število naročnikov NF; f) prispevati je treba vsaj en članek na leto za NF — v zvezi s tem bodo razpisane nagrade; g) mesečna poročila morajo obsegati: število članov in mladincev ločeno po spolu, podatke o izstopu, pristopu, črtanju, socialno strukturo članstva, problematiko podružnice, število sestankov in obisk na njih, podatke o predavanjih, razstavah, propagandi filatelije, delu z mladino, izletih in pod.; h) podružnice morajo sporočiti, kdaj in kje imajo sestanke — to bo objavljeno v NF; i) priložilo — nove cene znamk po »Jugoslovatelijah«.

Ljubljanske tiskarne naj na osnovi sporočenih podatkov stavijo ponudbo za tiskanje glasila. — Uredniški odbor je razširjen za 3 člane. — Do prihodnje seje naj bo gotova kvartalna bilanca ter finančni izvlečki za podružnice. — Iz zaloge znamk naj FZS da na razpolago menjalcem z inozemstvom določene količine. Vrste in ceno znamk je treba vnesti v okrožnico 1. — Za vitrine bodo izdelana stojala, embalaža ter poskrbljeno za vskladiščenje. — Nabavili bomo Wentheim-blagajno ter »preiskovalno svetiljko«. — Izdelani bodo članski znakci

FZS. — FZS bo založila albume (za lepljenje).

Menjalci z inozemstvom!

FZS je dala na razpolago članom-menjalcem z inozemstvom določeno količino sledečih znamk: 27. marec, Mornarica, UIAA, padalci, ZEFIZ znamka in blok, letalska 100.— din 1. izdaje. Po goje in podrobnosti boste izvedeli pri odboru svojega društva (na osnovi okrožnice št. 1).

Krožna zamenjava.

Članom, ki žele sodelovati v krožni zamenjavi, mudi FZS zvezke za lepljenje znamk, in sicer:

- a) zvezek za 500 znamk po din 20.—
- b) zvezek za 1000 znamk po din 30.—

»NOVA FILATELIJA«

Odkupimo zvezke št. 1 in 2 iz leta 1950 in 1951.

Nudimo interesantom vse zvezke »Nove Filatelije« za 1950 in 1951 (razen št. 1 in 2).

Pozivamo vse podružnice, da glasom sklepa občnega zbora takoj javijo število izvodov (naročnikov) in dvignejo manjkajoče izvode od št. 1-1952 dalje. Nakazujte naročnino sproti vsak mesec.

Prosimo vse naročnike-posameznike, ki prejemale glasilo na svoj naslov, da takoj nakazujejo naročnino (v enem ali dveh obrokih), ker smo ustavili nadaljnje pošiljanje, dokler ne bo nakazila ali drugega sporočila.

N. B.: Izvleček iz zapisnika III. rednega občnega zbora FZS bo iz tehničnih razlogov objavljen v naslednji številki našega glasila.

Naša slika na naslovni strani:

**Božidar Jakac: osnutek za spominsko
znamko ob 60-letnici maršala Tita**

VSEBINA:

Ob velikem prazniku - Maršal Tito šestdesetletnik — Dr. Anton Lavrič: Partizanska pošta v Sloveniji (1. nadaljevanje in konec) — Srečko Logar, Idrija: Naše izdaje znamk v letu 1951 — Ivan Pirmat, Črnomelj: Kako si sam naredim album (2. nadaljevanje in konec) — Dr. Vlad, Murko: Plebisciti in znamke — Ksenija Štebih: Svetovno slovstvo na znamkah (3. nadaljevanje) — Pravilnik za Filatelistične razstave v okviru FZS — Strokovni tisk — Naši posebni žigi — Naše nove znamke — Novosti v STO — Nove znamke v svetu — Občni zbori — Zanimivosti — Branko Jerković: O zbiranju kolkov — Humor — Objave.

Urejuje uredniški odbor.
Odgovorni urednik Silvo Pajk, Ljubljana, Gosposvetska 10/IV.
Tekoči račun Narodne banke, Ljubljana, štev. 604-95331-18.
Glasilo izhaja 10-krat v letu. Letna naročnina din 300.—.
Tiska Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

NOVA FILATELIJA

GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE
ORGANE MENSUEL DE LA FÉDÉRATION PHILATÉLIQUE DE SLOVÉNIE

LETNIK IV.

APRIL 1952

ŠTEV. 4

OB VELIKEM PRAZNIKU MARSAL TITO SESTDESETLETNIK

Vsako pomlad praznujemo nekatere znamenite praznike, ki imajo vsak svoj poseben pomen. Tako nam je 27. april spomin na znameniti dogodek ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije, ki nas je zmagovito vodila v narodnoosvobodilni vojni in nas danes vodi skozi vse viharje k novim zmagam, v srečnejšo prihodnost jugoslovanskih narodov. Prvi maj nam je vsako leto praznik naših delovnih zmag, ko pregledamo uspehe storjenega dela in osveženi kakor vsa cvetoča in kaleča priroda še odločneje poprimemo na svojih toriščih, da bi s skupnimi uspehi zgradili Jugoslavijo v zgledno socialistično državo. Ko pa se maj poslavlja, praznujemo z veliko ljubeznijo in spoštovanjem rojstni dan maršala Tita.

Letos nam je ta dan še posebno pomemben in drag, kajti naš maršal praznuje lep življenjski jubilej, šestdeseto obletnico svojega rojstva. Šestdeset let — važen mejnik! V burji vekov, ki hite nezadržno v nedogledni čas, je šestdeset let res le kratka doba, toda človeku energije in dela je mogoče v šestih desetletjih izpolniti velike in tehtne naloge; ob tem mejniku lahko ponosno premeri opravljeno pot in pregleda sadove, ki jih je rodila njegova razsežna njiva. Pot, po kateri je šel maršal Tito, je bila trda, kamenita, in njiva, kjer je zarezal brazde, je bila preprežena z gostim trnjem. Toda kmečki dom mu je dal na pot izredno bistrino, voljo in disciplino, da je lahko zmagal vse naloge, ki mu jih je sproti nalagala zgodovinska doba.

Rodil se je 25. maja 1892. leta v vasi Kumrovcu na Hrvaškem, tik ob meji Slovenije. Oče je bil skromen hrvaški kmet, mati slovenska kmetica. Zgodaj je moral v svet, da si poišče kruha, da se osamosvoji in nabere izkušenj za življenjsko borbo. V Zagrebu je dobro spoznal mestno življenje, zlasti življenje proletariata. In ker je sam občutil krivice, ki so se godile delovnemu ljudstvu, se je vključil v organizacijo delavskega razreda in se kmalu uveljavil s svojim značajem, ki ga krase pogum, energija in poštenost. Prav v tistem usodnem času, ko so nasilniki v stari Jugoslaviji mislili, da bodo s pomočjo izdajstev uničili Komunistično partijo Jugoslavije, je prevzel njeno vodstvo Josip Broz-Tito. On jo je obnovil in utrdil. In ko je nastopila ura usodne odločitve, ko je barbarski fašizem teptal našo sveto zemljo, je Josip Broz-Tito dvignil goloroko ljudstvo trpinčene države v upor in ga povedel k zmagi. In kakor je v narodnoosvobodilni vojni vodil svoje divizije iz najtežavnjših položajev v napad in zadajal sovražniku udarec za udarcem, tako preizkušen vodi našo državo kot

velik genij preko vseh ovir k vedno večjim delovnim uspehom. Ljudstvu Jugoslavije je ime Tito najdragocenejše, kar je lepo izrazil pesnik:

Osvobojeni da živimo v časti
in da po svoje usodo si krojimo,
da več ne maramo pod silo pasti —
vse to v imenu Tito mi častimo.

Filatelisti imamo ob tem našem svetlem prazniku ljubezni in spoštovanja veliko zadoščenje, da je šestdesetletnica maršala Tita počaščena s tremi jubilejnimi znamkami v umetniški izvedbi Božidarja Jakca in drugih naših priznanih umetnikov.

Naj živi maršal Tito!

Dr. Anton Lavrič

PARTIZANSKA POŠTA V SLOVENIJI

(1. nadaljevanje in konec)

Primorske postaje

Dr. Marušič je opisal v »Filateliji« siedeče žige:

Relejna postaja P 12: dvokrožen vijoličast žig premera 34mm z napisom

»Relejna stanica P 12« in peterokrako zvezdo v sredini. Datum so zraven tega žiga pritiskali s posebnim žigom, kakršne rabijo v pisarnah. Dr. Marušič pozna datum 24. apr. 1945, znani so pa tudi žigi iz marca meseca istega leta.

Relejna postaja P 7: okrogel gumijast žig.

Relejna postaja P 26: okrogel, enokrožen žig premera 30mm, črne barve z napisom »Relejna stanica — P 26 —« in peterokrako zvezdo v sredini. Žig je verjetno lesen.

Relejna postaja P 24A: pravokotni, verjetno lesen žig.

K tem žigom bi dodal še sledeče žige:

Relejna postaja P 13: dvokrožen žig premera 27 mm z mostičkom, napis zgoraj »RS« spodaj »P 13«, v sredini datum (2. 3. 45).

Relejna postaja P 23: enokrožni žig premera 31 mm z napisom »Relejna stanica P 23« in peterokrako zvezdo v sredini. Barva žiga je vijoličasta. Žig je podoben žigu postaje P 26.

Nadalje je na naši sliki viden še žig, na katerem pa ne moremo razbrati številke postaje. Ta je večji, njegov premer je 35 mm, napis je podoben tistemu, na zgoraj opisanem

žigu P 23, ob njem pa je s posebnim žigom odtisnjen datum 8. MAR. 1945.

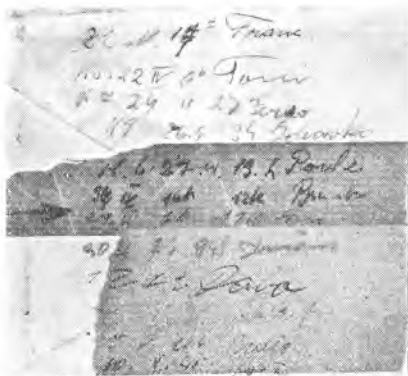
Med partizansko pošto na Primorskem najdemo tudi zanimiva pisma, na katerih je poseben obrazec, vanj so se vpisovali vodje postaj, preko katerih je pismo potovalo. Med našimi slikami vidimo tako »celino«, ki je napravila pot preko postaj P 9 — P IIa — P III — P 4 — P 5 — P 7 — P 10 v dneh 10. — 14 VI (najbrž 1944. leta). Na naslednji sliki vidimo podoben obrazec.

Št. vr.	Št. zvezanec	Podpis	Številka		
Št. vr.	Št. zvezanec	Podpis	Številka		
P 9	11	6	9	Kopč	
P IIa	11	6	9	Kopč	
P III	11	6	9	Kopč	
P 4	11	6	9	Kopč	
P 5	11	6	9	Kopč	
P 7	11	6	9	Kopč	
P 10	11	6	9	Kopč	

Kontrolni list na 10 listih zvez.

Koroške postaje

S tega ozemlja bi tu omenil zanimivo pismo, ki priča o naši borbi tudi na ozemlju, ki danes žal še ni osvobojeno. Pismo je bilo odposlano iz Okrajne tehnike Celovec Znanstvenemu inštitutu pri SNOS (na Rogu).

Na njem ni nikakih žigov, temveč le z okornimi rokopisi pisani datumi in podpisi kurirjev (na prednji strani

pa še žig zgoraj omenjene tehnike). Pismo je iz zadnjih dni vojne, potovalo je od 21. IV. do 10. V. 1945 preko sledečih postaj: K 8 — K 7 — K 9 — K 6 — K 12 — K 11. Nato je bilo predano dne 29. IV. postaji G 34. O kakih žigih koroških postaj mi ni nič znanega.

Dolenjske postaje

Za postaje tega ozemlja nimam nikakih zanesljivih podatkov. Postaja RS 15 v Rogu je najverjetneje uporabljala preprost žig iz pol centimetra visokih črk »RS 15«, dolg 1,6 cm in poleg tega je navaden podolgovat žig s premakljivim datumom. Poznam pismo, naslovljeno na institucijo na Rogu, na katerem je vrsta podpisov kurirjev in datum 2. II. 1945 z zgoraj opisanim žigom RS 15.

Od tovarišev, ki so delovali na dolenjskih kurirskih postajah, sem izvedel, da so nekatere postaje imele okrogle žige s simbolom Triglava v sredini, med njegovimi vrhovi črke T in V, spodaj pa številko postaje. Sam teh žigov nisem videl.

O kurirski pošti na Stajerskem nimam podatkov.

Ta članek še zdaleč ni popoln in ni sistematična obdelava tega področja. Z njim sem hotel problem le nakazati in objaviti meni poznano gradivo, da bi tako olajšal delo vsem tistim, ki se za to področje zanimajo. Prosim pa vse, ki imajo gradivo iz te dobe (ali vsaj vedo, kje je), da po svojih močeh pripomorejo, da bo tudi to doslej zanemarjeno področje natančneje obdelano.

Vatikan, ki bo letošnjo jesen praznoval 100-letnico svojih znamk, bo za to priložnost izdal spominsko znamko, na kateri bo reprodukcija stare znamke cerkvene države za 50 bajakov in poštne kočije. Pripravljajo tudi novo frankovno serijo.

Združeni narodi bodo letos izdali dve priložnostni znamki. Znamko za 5 c modro za dan UNO (24. okt.) — na njej bo opera v San Francisku, kjer je bila ustanovljena UNO leta 1945 — in 10. decembra znamko v počastitev dneva človečanskih pravic.

NAŠE IZDAJE ZNAMK V LETU 1951

Ko ocenjujemo naše izdaje preteklega leta, menda lahko takoj ugotovimo, da z letom 1951 nismo bili zadovoljni. Ne bomo razpravljali o načinu izdajanja znamk in nabavljanju, pač pa moramo nekoliko osvetliti vse ostalo, kar je vzrok našega nezadovoljstva. Že sama ugotovitev, koliko znamk je izšlo v tem letu, nas spravi v zadrego, ker ne vemo, ali naj pri tem upoštevamo datum napovedi znamk Poštnega ministrstva, ali datum, ko so znamke prišle v prodajo na pošti, v kolikor so se sploh pojavile. Med tema dvema datumoma je žal včasih tudi po mesece razlike. Pri malo boljšem sestavljanju programov bi si še lahko filatelisti prečitali odredbo, si zapomnil datum in nato šel na pošto in znamke dvignil. Z objavo št. 66 je bil objavljen načrt izdaje v letu 1951 in filatelisti smo bili veseli in smo rekli: letos bomo vendar vedeli, pri čem smo! Kako smo se zmotili! Rekli bodo, da so nastopile objektivne težave. Mogoče res, toda kaj se vse skriva pod to obrabljeno publico!

Začnimo z našo frankovno serijo. Zamisel ni bila slaba. Potrebno je, da tudi na znamkah ovekovečimo trdo delo naših narodov za zmago ciljev v našem gospodarstvu, ki ga hočemo dvigniti in ga bomo tudi dvignili. V celem bi zato moral biti glavni poudarek na industrializaciji in elektrifikaciji, ki pa je žal v seriji potisnjen vse preveč v ozadje. Dvovrstni vijugasti napis daje staroverski videz in nam ni všeč.

Znamka dečjega tedna nas ni zadovoljila. Izrazi otrok niso naši, kar sklepam tudi po tem, da me je naš dijak v društvu čisto resno vprašal, zakaj so narisali japonske otroke!

Zelo posrečena je bila zamisel v proslavo 10. obletnice OF in le škoda, da ni bila dosledno premišljena in izvedena, saj to je vendar enota. Ali ste poizkušali te znamke sestaviti v

serijo? Nemogoče! Vedno Vam bo oblika nagajala in zastoj se boste trudili, da bi iz teh znamk dobili estetično celoto. To nedoslednost naših izdajateljev moramo odločno ožigosati, ker želimo preko naših znamk vzgajati — zlasti pri mladini — estetski čut. Prva znamka iz te serije, 27. marec, ki se je pojavila tako skrivnostno, nas je razočarala. Prijatelj iz Ljubljane mi jo je nalepil na pismo in ob pregledu pošte sem jo prezrl, misleč, da je kakšna reklamna nalepka. Le naključje je hotelo, da sem jo rešil ter iz čudno nametanih številk razbral, da je to težko pričakovana skrivnostna znamka. Sledeče znamke so ta vtis počasi popravile. Najlepša je gotovo naša slovenska v izdelavi Božidarja Jaka. Iz opisa v naši reviji smo zvedeli za njen nastanek. In prav pri tem si lahko mislimo, kako lepe znamke bi lahko imeli v Jugoslaviji, če bi v izdajah bilo več načrtnosti in čuta. Škoda, da prav ti znamki zelo slabo vpadata v serijo, za kar zopet pripisujemo krivdo poštni upravi, ker v Ljubljani pač niso mogli vedeti, kaj bo sledilo v drugih republikah. Zaključek serije z Dnevom armade zopet ne sovпада po obliki in izdelavi v serijo in nehote imamo vtis, da je vse te znamke znosil skupaj veter. Sicer je pa o obliki naših znamk napisal v našem listu zelo tehten članek tov. dr. Marušič.

Z novo zračno serijo smo hoteli naposled uresničiti našo dolgoletno željo, da na znamkah prikazemo lepoto naše zemlje in se nekoliko izvijemo iz pretirane simbolike. Ne bom razpravljal o uspelosti ali neuspelosti teh znamk. Eno pa je gotovo, da so prikazane lepote pokrajine preveč zabrisane. Dvomim, da bodo privabile v našo domovino več tujcev, ker bo z njih le malo razbral. V Avstriji in Švici, pa tudi drugod, so v tem večji mojstri. Isto velja tudi za Zefiz, znamko in blok, ki sta nas tako ujezila.

S padalsko serijo z Bleda smo šli korak nazaj. Težko bomo komu do povedali, da ti dve znamki sodita skupaj. Ali nam res tako primanjkuje motivov? Ali je pri nas med umetniki risarji res taka revščina, da moramo motive ponavljati? Serijo je bilo treba bržčas naglo izdati. V času, ko so »podaljševali« Trpinovo risbo Rume, bi bil on že napravil novo sliko. Zraven pa je bil popolnoma nepotreben pretisk (kakšen edinstven kontrast v seriji: projekcija in pretisk). In kakšen pretisk: s prostim očesom ga s težavo razbereš.

Takoj nato pa velik korak naprej: kulturna serija. Kako smo je bili veseli in s kakšnim veseljem jo pošiljamo partnerjem! Ali naj ponovim: kako lepe serije bi lahko imeli v Jugoslaviji, če bi malo bolj pazili na estetiko? Takoj nato pa že zopet najgloblji padeč na dno vsake estetike in v zasmeh vsej logiki: tihožitje s copatami! O tej znamki je naš list že dovolj povedal. Danes bi samo še vprašali: kako je bilo mogoče, da se je nekdo tako ponorčeval iz naše petletke? Ali je bil ta primer preiskan, da se ne bo nikdar več ponovil? Še danes me ježi, da mi je partner v Avstriji vrnil to znamko z vprašanjem, če mu moram nisem poslal reklamne nalepke iz Zagreba. Pa je gotovo vedel, da je to znamka.

Ivan Pirnat, Črnomelj

KAKO SI SAM NAREDIM ALBUM

(2. nadaljevanje in konec)

Album oblečemo v platnico. V ta namen bomo po zaščitnem papirju 4–5 cm široko dobro namazali z lepilom, lahko tudi z mizarskim klejem. Platnico dobro pritegnemo k albumu. Prepričali se bomo, da robovi platnic enakomerno gledajo preko albuma. Nato dobro obtežimo.

Zaščitni papir, v kolikor ni nalepljen, obtrgamo in prilepimo še blago. Da nam ne bi vlaga pokvarila prozor-

Rdeči križ nam je letos prinesel precejšno revščino. Večje ali manjše nam prinaša že vso dobo in bo treba tudi tej znamki posvetiti večjo pozornost, ker mnogo filatelistov zbira prav to tematiko.

Lepa in uspela je zopet Njogoševa znamka. Zakaj je nismo uvrstili v kulturno serijo? Isto bi lahko rekli o planinski seriji.

Ali je konec? Ali naj spremenjene barve frankovne in letalske serije uvrstimo v letošnje leto?

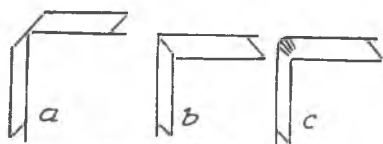
Novo leto smo torej začeli z menjavo barv gotovo zato, ker našim umetnikom primanjkuje motivov. Eno naših slabših znamk »Jajce« smo morali pretiskati in ji nato še menjati barvo, da je bil lonec poln! Ali bomo sedaj tudi nove znamke drgnili v neskončnost?

Res, mnogo je bilo objektivnih težav v letu 1951. Filatelisti smo potrpežljivi in vse objektivne težave bomo radi oprostili. Ne bomo pa odpustili izdajateljem nenačrtnosti, konfuzije, nepazljivosti in neličnosti. Nekaj več reda in pazljivosti pa lahko zahtevamo tudi filatelisti, če že pri izdajah nimamo kaj govoriti. Predvsem pa zahtevamo, da se za nove izdaje razpišejo pravilni natečaji, da bodo lahko sodelovali vsi umetniki. Znamka je zelo važen propagator našega stremljenja po napredku in naše vere v lepšo bodočnost in mora to res tudi postati.

nega lista in listkov, vložimo nekaj listov časopisnega papirja pred prozorni list in obtežimo.

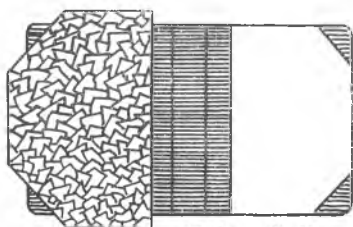
Nalepimo še list na notranjo stran platnice. Ta naj bo tudi odrezan po dolžini, oblike pa naj bo: v višino kakor je visok album, v širino pa za 9–10 mm ožji kakor je širok album brez platnic. Ko smo prilepili tudi ta papir, je album gotov. Platnica se nam je grdo zvila navzven; ko bo su-

ha, bo nalahko ukrivljena na znotraj, kar je tudi pravilno.

Slika št. 13

Čaka naš še eno delo (slika šte. 15). Vseh 12 listov v albumu moramo

Slika št. 14

na sprednji strani, kjer smo zaznamovali, do kod smo nalepili prozorne listke, oblepiti s papirjem, ki naj bo

Slika št. 15

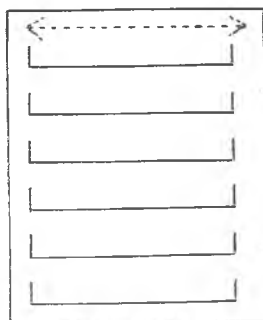
tudi rezan po dolžini. Pazili bomo, da ne bodo ti listki preširoki.

III.

Naj opišem še en način izdelave albuma. Prozorni listki niso nalepljeni na zunanji strani lista, temveč kakor v JOL-ovih albumih, na znotraj. Listi tega albuma so sestavljeni iz petih delov: v sredi ovojni papir, na obeh straneh tega nalepimo debelejši karton debeline ovitka — vsekakor pri albumu, ki smo ga imeli pod II. poglavjem. Novost je še četrti in peti list ovitka.

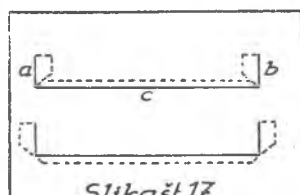
Četrti in peti list ovitka zaznamujemo s svinčnikom, kjer bomo z nožem razrezali prostore za vlaganje

prozornih listkov. Opozorjam pa, da morata ta dva lista imeti svojo dolžino. kakor kaže puščica na sliki 16. Vidi-

Slika št. 16

mo tudi, kako naj bo list razrezan. Dobro ovlaženi prozorni listič položimo med časopisni papir, da mu odzvamemo vodo, ki se ga še v kapljicah drži in ga vtaknemo v list (glej sliko št. 17). Pri točki a) in b) zale-

Slika št. 17

pimo navznoter in pritiskamo z roko. Ko smo ugotovili, da lepilo drži, zalepimo še del pod c). Tako izdelamo vseh 24 listov.

Slika št. 18

Kako nalepimo četrti in peti list? Slika št. 18 prikazuje petdelni list: 1. = ovojni papir, 2. in 3. = ovitek, 4.

in 5. = list s prozornimi lističi. Z mizarskim klejem namažemo list št. 2). Položimo list št. 4 na list št. 2 in obtežimo. Dobro podrgnemo z gladilom sleherni kотиček lista št. 4. Na sliki smo opazili, da je list št. 4 odmaknjen od hrta za 5 do 6 mm. Če bomo delali v premrzli sobi, se bo mizarski klej sproti zgoščeval na mrzlih papirjih. Temu se ognemo, če papir, ki ga nameravamo namazati s klejem, prej segrejemo. Pomagamo si tudi tako, da držimo namazani papir nekaj sekund nad štedilnikom. Nalepimo še peti list in naš petdelni list je gotov. Tako dokončamo še ostalih 11 albumskih listov.

Ko združujemo liste po dva in dva, bomo prilepili blago, tako da bo videti (glej sliko št. 18) kakor da sta list št.

5 in blago (b) iz enakega nepretrganega kosa. Blago moramo imeti tolikšne debeline, kakor je list šte. 4 (ali pa št. 5)! Če je blago tanjše, morajo biti pač ozki pasovi debelejši!

Ves nadaljnji potek dela je isti, kakor je opisano v II. poglavju. Odpade le delo, opisano v sliki šte. 15.

Srečno smo dokončali prvo serijo albumov. Nič več nam ni treba grmadiiti znamk v premajhnih albumih. Oskrbeli bomo tudi napise na hrbtih posameznih albumov, kakor n. pr.: Jugoslavija, Stara Jugoslavija, Prekomorje in podobno.

Albume moramo hraniti v suhem prostoru, ker bi se nam znamke sicer sprijeje.

Drugič se bomo pomenili še o opremi albuma.

Dr. Vladimir Murko

PLEBISCITI IN ZNAMKE

Plebisciti ali ljudska glasovanja naj izrazijo voljo prebivalstva določenega ozemlja, komu naj le-to pripade. Ustrezajo torej važnemu načelu o samoodločbi narodov in se uporabljajo po sporazumu prizadetih držav tudi v mirnih časih, najpogosteje pa jih predpisujejo mirovne pogodbe. Navadno se izvaja plebiscit tako, da se sporno ozemlje izroči v upravo kaki mednarodni organizaciji, ki naj bi zagotovila nepristransko glasovanje, redkeje pa se poveri dosedanji državi, ki navadno ne velja za dovolj nepristransko. O plebiscitih nas poučuje zlasti knjiga Sarah Wambaugh: Plebiscites since the World war (plebisciti po svetovni vojni), izdane v dveh obsežnih zvezkih v Washingtonu 1933.

Ker na plebiscitnem ozemlju z njegovo izročitvijo mednarodni upravi preneha navadno vsaj začasno suverenost dosedanje države, se v njem ustvari nova uprava, ki ima večino tudi svoje finance. Dosedanji denarni sistem navadno ostaja v veljavi, ker gre pogosto za manjša ozemlja, za katera uvedba novega kratkotraj-

nega sistema ne bi imela ugodnih posledic, pač pa se ustvarjajo na plebiscitnih ozemljih kot samostojni organi **lastne poštne uprave**, ki imajo svoje izda'ke in prejemke ter dokazujejo svojo vsaj začasno samostojnost svetu z izdajo lastnih znamk, včasih celo precej številnih; te so lahko za finance plebiscitnega ozemlja sorazmerno pomemben vir prejemkov, zlasti če je manjše velikosti. Plebiscitne znamke so navadno kratkotrajne, ker izvedba plebiscita kljub potrebi po temeljiti pripravi navadno ne zahteva mnogo časa in pride po zaključku plebiscita ter po ureditvi potrebnih formalnosti do vrnitve dosedanji ali priključitve drugi državi ali redkeje do ustanovitve nove države. Mogoče je tudi, da plebiscit zaključí obstoj države, ki je imela doslej lastno poštno upravo in znamke, tako da dosedanja država sploh preneha, kakor se je to zgodilo l. 1863 z jonskimi otoki, ki so se priključili Grčiji, ter l. 1860 s Toskano. Parma, Modeno in Romagno in l. 1870 s Cerkveno državo, ki so odglasovale priključitev Sardiniji ter s tem zedinjene Italije.

Le redkeje ostanejo na plebiscitnem ozemlju delj časa v veljavi posebne znamke, zlasti če tam še ostane v obtoku stara denarna veljava in tvori morda iz drugih razlogov posebno upravno ozemlje. Tako je Sandžak Alexandrette, ki je imel kot del prejšnje Sirije in kot plebiscitno ozemlje pod upravo komisije Zveze narodov, svoje znamke od aprila 1938, tudi po priključitvi k Turčiji (9. sept. 1938) imel še nekaj časa posebne znamke, in sicer pod imenom Hataj najprej v stari sirijski, od 22. junija 1939 pa v turški veljavi.

Posebno dolgo so bile v veljavi plebiscitne znamke Saarskega ozemlja, ki je bilo pod mednarodno upravo 15 let — do l. 1935, ko je končno plebiscit odločil o njegovi bodoči pripadnosti, namreč o priključitvi k Nemčiji.

Dasi ni nujno, da bi sleherno plebiscitno ozemlje imelo tudi svoje znamke, nam vendarle znamke praviloma še po letih dokazujejo izvedbo plebiscita in v novjšem času torej zgodovino plebiscitov sploh, izvedenih ali tudi le sklenjenih, a ne izvedenih. Včasih se namreč zaključí spor za ozemlje namesto z resničnim glasovanjem s sporazumom med prizadetima državama ali odločbo kake druge države ali mednarodnega organa (arbitraža), znamke pa ostanejo kot zgodovinski dokaz morda tudi dejstva, da se je s plebiscitom prihranila vojna. Glede na mednarodno nadzorstvo nad plebiscitnimi ozemlji opazimo le redko, da pride po plebiscitu ali še med njim do vojne ali nemirov (Gornja Slezija, Zahodna Ogrska, Wilno). Nekaterе države se spominjajo za nje

uspeh plebiscitov ob njihovi obletnici s posebnimi spominskimi znamkami (Avstrija tridesetletnice za nas usodnega koroškega plebiscita, Srednja Litva je izdala posebno dobrodelno serijo v korist plebiscita v Gornji Sleziji).

Plebisciti se pojavljajo sicer že v 19. stoletju, vendar jih je povzročila največ prva svetovna vojna in njena likvidacija po Wilsonovem načelu samoopredelitve narodov. Priključitev Schleswiga l. 1867 in Alzacije z Loreno l. 1871, ki sta imeli l. 1871 posebne znamke le kratek čas, k Prusiji, se je opravila brez obljubljenega plebiscita; za nas pomembna priključitev Beneške Slovenije k Italiji l. 1867 je bila opravljena po plebiscitu, ki pa ni zapustil za spomin nobenih znamk. V 19. stoletju je treba omeniti plebiscit za prejšnji peruanski pokrajini Tacna in Arica, ležeči ob pacifiški obali, kateri je zasedel po pacifiški vojni Čile. Vendar je bilo s pogodbo v Ancónu l. 1883 določeno, da bo po 10 letih odločil o nadaljnji usodi obeh pokrajin plebiscit. Vprašanje o usodi ozemlja 24.000 km² in 44.000 prebivalcev, se je vlelo kljub različnim intervencijam čela desetletja, dokler ni prišlo maja 1929 do posredovanja severnoameriškega predsednika Hoovera, ki je priznal Peruju severno pokrajino Tacno, Čileju pa južno Arico. To najdaljše poglavje plebiscitne zgodovine, ki se je končalo brez pravega plebiscita, dasi je bil razpisan za l. 1925, je proslavil Peru z več znamkami v l. 1925—1928, deloma tudi z obveznimi doplačilnimi znamkami. Edini resnično opravljeni plebiscit je bil l. 1877 za otok St. Barthelemy. (dalje)

ITALIJANSKO SLOVSTVO

V zgodovini italijanskega slovstva razlikujemo pet dob. Prva obsega čas delovanja Danteja, Petrarke in Boccaccia, to je toskanska doba ali trecento. Druga sega do dovršitve Tassovega epa, to je doba renesanse ali klasična doba. Tretja traja do nastopa Goldonija in je doba propada ali nabuhlosti. Četrta prinaša nov razcvet ter sovpada s časom politične osvoboditve — risorgimento — ter se konča s smrtjo Manzoniya. Peta doba je sedanost in obsega realizem, novoklasicizem, futurizem itd.

1. Zgodnja doba do 1350 (Toskanska doba). Italijansko slovstvo se razvije kasneje od ostalih narodnih slovstev srednjega veka. Vzrok je v posebnih socialnih in političnih razmerah polotoka, 11. in 12. stoletje sta z razcvetom mest vzbudila tudi literarno življenje, ki se je v 19. stoletju prvič izrazilo v jeziku ljudstva. V Siciliji, Toskani in na ozemlju Rima nastopajo liriki, ki pesnijo v duhu in oblikah provansalskih trubadurjev; v Bologni se prične nova smer v liriki, »dolce stil nuovo« imenovana, ki je našla v Danteju velikega zastopnika. Vzporedno se razvija ljudsko pesništvo v narečju z versko-moraličnimi spisi, legendami in prevodi starofrancoskih viteških epov. V Umbriji je iz frančiškanskega gibanja izšla duhovna lirika »Laudov«; pripovedno slovstvo časa pa obstoji iz prevodov iz latinščine in francoščine.

Iz vseh teh prednikov se dviga kot osamljen orjaški duh in blesteča zvezda na nebu italijanskega duhovnega življenja **Dante Alighieri**, rojen v Firenci 1265, umrl v Ravenni 1321. (Italija ga je počastila na tehle znamkah: 1921 600-letnica njegove smrti Z. St. 140 40 c rjava; 1932 Z. St. 382 10 L + 2.50 olivnozelen; 1938 proklamacija cesarstva Z. St. 604 25 c zelena, Z. St. 613 5 c sepija (letalska), Z. St. 614 1 L vijoličasta (letalska); 1933-34 pnevmatska pošta Z. St. 438 15 c vijoličasta; 1945-46 pnevmatska pošta Z. St. 720 60 c rjava; Egejski otoki 1932 Z. St. 105 10 L + 2.50 temnorjava. Razen z bogato umetnostjo svoje lirike je prekosil svoje predhodnike z alegoričnim epom »Divina Commedia (1307—1321)«, v katerem opisuje enako mojstrsko širino človeškega doživlja. (1921 — 600-letnica pesnikove smrti, Z. St. 138 15 c temnočila.) V »Il Convivio (pojedina) 1307—1309« je podal prvi vzorec znanstvene proze. Tako stoji na začetku italijanskega slovstva njegov največji pesnik, ki je bil hkrati velik učenjak.

V alegorično-didaktičnem pesništvu je imel mnogo, vendar nepomembnih posnemačev, kajti novo duhovno gibanje se je obrnilo k drugim pesniškim vzorom.

Njih voditelj je postal **Francesco Petrarca**, rojen v Arezzu 1304, umrl v Arquaju pri Padovi 1374. (1932 Z. St. 389 2 L 75 zelenosiva, Egejski otoki 1932 Z. St. 103 2 L 75 karmin.) On je drugi veliki pesnik toskanske dobe. Ljubezen do Lavre je izpolnila vse njegovo življenje in ga navduševala za lepe stvaritve, ki so njegovemu imenu zagotovile nesmrtnost. V sonetih in kanconah je nakazal poznejšim stoletjem jezik, zvok in barvitost (Canzoniere, 1350—1356.) Ni pa bil samo pesnik ljubezni. S svojimi latinskimi stihii in prozo je nanovo poživil klasični študij in prenos načina antičnega mišljenja in čustvovanja na italijansko slovstvo.

Tretji veliki pesnik te dobe — zopet Toskanec — je **Giovanni Boccaccio**, rojen v Parizu 1313, umrl v Certaldu 1375. (1932 Z. St. 371 10 c rjava, Egejski otoki 1932 Z. St. 94 10 c siva.) Pisal je ljubke epe v stihovni meri narodnega pesništva (1338—1345) in je tudi v svoji zbirki novel »Decameron« (1348—1353) mnogo črpal iz ljudskega izročila. Zbirka je še danes vzor te vrste pripovedništva. Hkrati pa prištevamo Boccaccia k vnetim pospeševalcem humanističnega študija, ki se je bolj in bolj razširil ter za nekaj časa zavrl književnost v italijanskem jeziku.

Za razvoj italijanske proze so važni mnogi verski in moralni spisi te dobe, deloma prestave, deloma izvirniki.

Frančišek Asiški, rojen v Assisiju 1182, umrl v Rieti 1226, ustanovitelj frančiškanskega reda (1926 — 700-letnica smrti Frančiška Assiskega Z. St. 229/233 in 250) je bil baje prvi, ki je svoje do vizije stopnjevano versko čustvovanje izrazil v jeziku ljudstva. »Cantico del Sole« v umbrijskem narečju je nastal 2 leti pred njegovo smrtjo in je verjetno prestava Frančiškovega latinskega izvirnika.

Sem sodijo tudi asketični spisi **Katarine Sienske**, rojene v Sieni 1347, umrle v Rimu 1380 (1948 šeststoletnica Katarine Sienske Z. St. 763/768.)

(Dalje.)

Zahodni Berlin bo baje z 31. marcem 1952 zaključeno filatelistično ozemlje. Ta dan bo namreč pošto ministristvo Zahodne Nemčije prevzelo tudi berlinsko pošto v svojo upravo. Zadnji čas, saj tisti, ki zbirajo Nemčijo, kar težko zmagujejo izdaje vseh nemških poštних uprav.

PRAVILNIK ZA FILATELISTIČNE RAZSTAVE

V OKVIRU FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE (kratko FZS).

Čl. 1

Filatelistične razstave v okviru FZS lahko priredimo povsod na področju delovanja FZS.

Čl. 2

Filatelistične razstave so lahko:

1. republiške,
2. medrepubliške,
3. mednarodne s sodelovanjem filatelilstov iz obmejnih pokrajin,
4. meddruštvene,
5. društvene,
6. interne razstave.

Republiške razstave prireja FZS.

Medrepubliške razstave prireja FZS s sodelovanjem ene ali več republiških zvez.

Mednarodne razstave s sodelovanjem filatelilstov iz obmejnih pokrajin prireja FZS s sodelovanjem obrobnihi filatelističnih organizacij.

Meddruštvene razstave prireja skupno več podružnic FZS.

Društvene razstave prirejajo posamezne podružnice FZS.

Vse razstave so javne.

Interna razstava znamk je razstava podružnice in ni javna.

Čl. 3

Prireditelj je dolžan izdelati razstavni pravilnik, ki mora biti sestavljen v smislu tega pravilnika in mora vsebovati:

1. kdo je prireditelj razstave in namen prirejanja;
2. karakter razstave;
3. kraj razstave (prostori);
4. čas trajanja razstave od pričetka do konca;
5. kdo je lahko razstavljalec; njegove pravice in dolžnosti;
6. kaj se lahko razstavlja in razdelitev razstavnih objektov po skupinah;
7. način prijave razstavnih objektov;
8. način razstavljanja;
9. zavarovanje razstavnih objektov;
10. način pošiljanja in vračanja razstavnih objektov;
11. pravice in dolžnosti razstavnega odbora;
12. sestav razsodišča, njega pravice in dolžnosti;
13. način ocenjevanja in nagrajevanja;
14. nagrade, ki se bodo podelile;
15. način finansiranja.

Čl. 4

Na razstavah lahko razstavljam:

1. zbirke poštinih znamk vseh vrst in držav;
2. zbirke znamk na pismih;
3. zbirke poštinih celin;
4. zbirke pisem iz predfilatelistične dobe;

5. zbirke partizanske pošte;

6. zbirke telegrafskih in železniških znamk, znamk lokalnih, koncesijskih in vojnihi pošt;

7. zbirke poštinih žigov vseh vrst;

8. zbirke falzifikatov;

9. načrte, eseje, poskusne odtiske, nototiske znamk in celin;

10. poštne predmete in naprave iz zgodovine pošt;

11. filatelistično literaturo vseh vrst;

12. filatelistični pribor, albume in ostale pomožne potrebšćine.

Znamke, prepovedane od FIP-e, ni dovoljeno razstavljati (na osnovi veljavnega seznama).

Čl. 5

Na razstavah lahko sodelujejo:

1. državne ustanove;
2. na razstavah po členu 2., toč. 1, 4, 5 in 6 člani FZS;
3. na razstavah po členu 2., toč. 2 in 3 člani in podružnice FZS in člani organizacij, ki prirejajo razstave skupno s FZS;
4. filatelistično literaturo in pribor lahko razstavljajo tudi založniki odnosno proizvajalci;
5. na razstavah lahko sodelujejo tudi gostje filatelisti iz drugih organizacij kakor so našete.

Čl. 6

Vsak razstavljalec mora dostaviti Razstavnemu odboru prijavo za sodelovanje na razstavi na obrazcu, ki ga predpiše prireditelj razstave. V prijavi mora navesti, v katero skupino prijavlja zbirko. Razstavni odbor in razsodišće lahko preneseta zbirko tudi v drugo skupino kakor je tista, v katero je bila zbirka prijavljena.

Falzifikati morajo biti kot taki označeni.

Razstavljalec mora prijaviti, če je bila prijavljena zbirka že kje razstavljena in če je bila že kje nagrajena in s kakšno nagrado.

Nepravilni podatki imajo za posledico izključitev z razstave.

Prijavo je treba oddati v 2 izvodih. Prvi ostane Razstavnemu odboru, drugega dobi FZS.

Čl. 7

Objekti od 1—9 iz člena 4 tega pravilnika se uvrste v sledeće skupine:

1. častna skupina, v kateri sodelujejo državne ustanove (poštne uprave in tiskarne, ki izdelujejo znamke);
2. posebna skupina, v kateri razstavljajo gostje;
3. raziskovalne zbirke;
4. specialne zbirke;
5. generalne zbirke;

6. zbirke, sestavljene po raznih vidikih (tematske itd.);
7. mladinske zbirke;
8. filatelistična literatura;
9. filatelistični pribor.
Te skupine se lahko po potrebi izpopolnijo in razčlenijo.

Čl. 8

Razstavni odbor ima pravico in dolžnost oceniti, ali se prijavljeni razstavnii objekti lahko razstavi. V kolikor za razstavo ni primeren, ga lahko izključi z razstave brez pojasnila.

V tem primeru razstavljalec nima pravice na povrnitev stroškov.

Čl. 9

Razstavni odbor mora za razstavo pripraviti razstavnii katalog ali popis razstavnih objektov.

V razstavnem katalogu ali popisu razstavnih objektov mora biti naveden spisec vseh razstavljenih objektov, njih razdelitev po skupinah in v razstavnem prostoru, spisec članov Razstavnega odbora in ocenjevalne komisije, potrebna navodila za obiskovalce razstave, eventualno priložnostni članki, oglasi in ostalo, potrebno po mnenju Razstavnega odbora.

Čl. 10

Razstavni odbor mora razstavo prijavitii FZS najmanj 15 dni pred pričetkom razstave. Prijava mora obsegati razstavnii pravilnik. Po razstavi mora v roku 15 dni obvestiti FZS o uspehu razstave z naslednjimi podatki: izid ocenjevanja, obisk in uspeh razstave.

Čl. 11

Razstavni odbor je dolžan zavarovati razstavne objekte proti škodi vseh vrst. Prav tako mora prireditelji poskrbeti, da bo ta zavarovana podnevi in ponoči.

Čl. 12

Razsodišče mora biti sestavljeno iz neprarnega števila članov, najmanj treh.

Člani razsodišča volijo med seboj predsednika in zapisnikarja. Pri enaki razdelitvi glasov odloča predsednikov glas.

Po potrebi lahko zahteva razsodišče za določene razstavne objekte mnenje strokovnjakov izven razsodišča.

Za člane razsodišča so lahko izvoljeni samo filatelisti-strokovnjaki.

Čl. 13

Na razstavah pod točko 1, 2 in 3 člena 2 tega pravilnika se lahko podelijo sledeče nagrade:

1. častna nagrada;
2. zlata plaketa;
3. pozlačena plaketa;
4. srebrna plaketa;
5. bronasta plaketa;
6. pohvalnica.

Na razstavah pod točko 4 člena 2 tega Pravilnika se lahko podeli sledeče nagrade:

1. srebrna plaketa;
2. bronasta plaketa;
3. pohvalnica.

Na razstavah pod točko 5 in 6 člena 2 tega Pravilnika se lahko nagradijo zbirke z diploino in pohvalnico. Namesto plaket se lahko podeli tudi druge ustrezne nagrade.

Vsakemu razstavljalcu, nagrajenemu s plaketo, se izda tudi diploma, ki jo podpišeta predsednik in najstarejši član razsodišča. Oba podpisujeta tudi pohvalnice. Določanje nagrad, njih načina in oblike, je dolžnost razstavnega odbora.

Diplome in pohvalnice naj bodo velike kakor normalen albumski list.

Čl. 14

Nagrade se dajo na razpolago razsodišču, ki jih podeli po svoji uvidevnosti, a v skladu s členom 18 tega Pravilnika.

Razstavnii objekti mladincev se nagrajujejo z diplomami.

Čl. 15

Po pravilih so udeleženi vsi razstavnii objekti pri tekmovanju. Izvzeti so:

1. razstavnii objekti državnih ustanov;
2. razstavnii objekti gostov po členu 5 tega Pravilnika;

3. poedinii razstavljalci lahko prijavijo iz utemeljenih razlogov svoje razstavne objekte »izven tekmovanja«, vendar samo po poprejšnjem sporazumu odnosno privoljenju razstavnega odbora. Za te razstavne objekte se ne dele nagrade, temveč posebna priznanja za sodelovanje na razstavi.

Čl. 16

Vsak razstavnii objekt mora biti ocenjen po čl. 17 tega Pravilnika.

Čl. 17

Razsodišče oceni razstavljene zbirke vsake skupine posebej po naslednjih vidikih:

1. splošni vtis — oprema	0—4 točke
2. kakovost znamk	0—12 točk
3. redkost znamk	0—12 točk
4. stopnje popolnosti zbirke	0—10 točk
5. filatelistično delo	0—14 točk
skupno	0—52 točk

Na razstavah po točkah 1, 2 in 3 člena 2 tega Pravilnika se nagradijo zbirke v smislu člena 13 tega Pravilnika kakor sledi:

50—52 točk s častno nagrado
48—50 točk z zlato plaketo
45—47 točk s pozlačeno plaketo
39—44 točk s srebrno plaketo
31—38 točk z bronasto plaketo
21—30 točk s pohvalnico.

Na razstavah po točki 4. členu 2 tega Pravilnika se nagradijo zbirke v zvezi s členom 13 tega Pravilnika kakor sledi:

- 45—52 točk s srebrno plaketo
- 32—44 točk z bronasto plaketo
- 15—31 točk s pohvalnico.

Na razstavah po točki 5 in 6 členu 2 tega Pravilnika dobe vse zbirke, ocenjene s 15 in več točkami, nagrado po točki 6 členu 13 tega Pravilnika (pohvalnico).

Mladinske zbirke se ocenjujejo brez točkovanja, samo z glasovanjem članov razsodišča, ki nagradi te zbirke po svoji uvidevnosti z diplomami.

Čl. 18

Razsodišče je pooblaščen, da lahko prenese razstavne objekte iz ene skupine v drugo.

Razstavne objekte, ki jih bo razsodišče spoznalo za falzifikate, mora kot take tudi označiti.

Seje razsodišča so tajne in njih odločitve dokončne, brez pravice na pritožbo.

Čl. 19

Za razdelitev nagrad sestavi razsodišče zapisnik, ki ga podpišejo vsi člani. Za-

pisnik izroči Razstavnemu odboru, ki ga izroči FZS.

Razstavni odbor mora dati vsakemu članu razsodišča na razpolago primerek tega Pravilnika, po en izvod Pravilnika razstave in izvod razstavnega kataloga ali popisa razstavnih objektov kakor tudi stalno vstopnico za razstavo.

Čl. 20

Nagrade, ki jih dobe poedinci, zaslužni za organizacijo razstave, člani razsodišča, prireditelji razstave in drugi, morajo biti kot take tudi označene, to je, da so te osebe nagrajene za svoje osebno delo in ne za razstavljene objekte.

Čl. 21

Propagando za razstavo opravimo predvsem po glasilu Zveze, po stikovnih filatelističnih glasilih, dnevnem časopisu in radiu.

Čl. 22

Razstavni odbor s svojim delovanjem ne prevzema nikakršne materialne odgovornosti. To odgovornost prevzame prireditelj razstave.

STROKOVNI TISK

»FILATELIJA« — ZAGREB

Št. 1—2 1952: R. N. Horvat: Uvodnik — A. Z. Turina: O spekulaciji u filateliji — D. Brus: Poštanski žig — Dr. S. Meger: Sistematski osvrt na naš filatelistički rad — N. Rukavina: Lovno Košir — B. Horvat: O. Australijski — Nove marke — Naše marke — Prigodni žigovi — Marke evropskih zemalja — Marke prekomorskih zemalja — Iz FS Hrvatske — Društvene vijesti — Iz Saveza filatelista Jugoslavije — Filatelističke izložbe u inozemstvu — Primljeni časopisi — Ovo i ono — Brojčano stanje FSH — Filatelistički časopisi.

»FILATELISTA« — BEOGRAD

Štev. 1-1952: Čestitka maršala Tita narodima Jugoslavije za novu godinu — Inž. M. Veimer: Treće štampanje marke od 3 dinara Srbije iz 1903 godine — S. Ostojić: O srpskim markama za novine — Dragan Novak: Četvina, izdane u Jugoslaviji za vreme okupacije 1941—1945 — Naši veliki ljudi na markama (Vuk Karadžić) — Inž. A. J. Petrović: Uputi u filateliju (Filat. organizacije) — Uspostavljanje pošt. službe u Crnoj gori i prvo izdanje maraka — Aerofilatelija — Falzifikati i njihovo ispitivanje — Parizanske pošte u Hercegovini — Naše izložbe — Znameniti ljudi na markama — Naše i nove marke — Prigodni žigovi — Poštanska tarifa — Oglaš.

Štev. 2: Poziv na godišnju skupštinu SFS — Inž. Z. Djordjević: Za stalnu i

ipunu saradnju sa Glavnom Direkcijom pošta — S. Ostojić: O srpskim markama za novine — Poštanska služba u Crnoj gori — B. Novaković: Dopisnice DFJ i FNRJ — Naši veliki ljudi na markama — Inž. A. J. Petrović: Refleksije povodom izdatih maraka u 1951 godini — S. Maržetelj: Falzifikati i njihovo ispitivanje — L. Fišer: Istorija uniformne Britanske pošte — S. Šabo: Znameniti ljudi na markama — Naše i nove marke — Vesti iz Saveza filatelista Srbije i BH.

POSEBNI ŽIGI 1952

- 102 (1) BEOGRAD—PARIS 17. 3. 1952
Prvi let — Premier vol, trioglat posebni letalski žig, 35 x 33 mm, cj
- 103 (2) LJUBLJANA I 11.—18. 5. 1952
Teden pošte, enokrožni žig z emblemom PTT in poštnim rogom. Barva črna — 31 mm — aJ
Odločba GDP št. 4716 od 15. 4. 1952.

NAŠE NOVE ZNAMKE

Do 15. aprila 1952 so prodajali na filatelističnem okencu pošte Ljubljana 1 še sledeče vrednote novih znamk:

Frankovne:

din 15.— rdeča

din 26.— temnovijoličasta.

Prva znamka nam kaže obiranje sončnic in je enaka kakor je bila v prvi seriji 16-dinarska, le da je oznaka vrednosti spremenjena. Druga znamka pa je enaka kakor ista vrednota v prvi seriji z motivi iz gospodarstva, le da je barva druga.

Letalska:

din 5.— oker — Plitvice.

Slika te znamke je enaka kakor je bila v prvi letalski seriji na znamki za din 2.—, spremenjena je le vrednost. Na tej znamki je valuta označena z besedico »din«.

Portovna: din 20.— rumena.

like 33 x 24 mm (slike 28,5 x 19,5 mm). Pola ima $10 \times 5 = 50$ znamk. Zobčanje je črtno $12\frac{1}{2}$, lepilo brezbarvno. Na vseh znamkah je v levem gornjem kotu oznaka vrednosti z besedico »din«, v desnem spodnjem kotu pa napis ozemlja »STT-VUJA«.

Znamke so izšle 26. marca 1952, v prometu pa so bili tudi okusni privodnevni ovitki (FDC ovitek št. 4).

KAJ BO NOVEGA V STO?

Uprava PTT za cono B Svoobodnega tržaškega ozemlja v Kopru je pred kratkim sprejela važno načelno odločitev, da bo odslej v glavnem izdajala odnosno uporabljala znamke Federativne Ljudske republike Jugoslavije z natiskom »STT-VUJA« in v spremenjenih barvah. Le za izjemne prilike ali proslave bodo izdane lastne znamke z osnutki, ki naj bi prikazovali ali proslavljali dogodke.

Pozdravljamo to odločitev Uprave PTT predvsem zato, ker bomo na ta način tudi v tem pogledu prikazali, da to ni nikak »poseben teritorij«, ki ne spada k FLRJ, to je k svojemu zaledju ampak, da je ta cona ozemlje, ki sodi po naravnih in etničnih zakonih k Jugoslaviji.

Emisijski program v tekočem letu bo bogatejši od lanskega. Poleg serije za zračno pošto v proslavo 75-letnice Svetovne poštne zveze (UPU), ki je izšla s precejšnjo zakasnitvijo zaradi tehničnih cvir in športne serije, ki sodi v redno frankovno izdajo namesto dosedanjih »živalic«, so predvidene tele novosti:

1. Provizorna izdaja (potrošnja preostalih, neprodanih zalog). Za to serijo bodo pretiskane z novo vrednostjo znamke »Gospodarske razstave« za zračno pošto iz leta 1948, in sicer din 10.— (na 25.— Lir) ter din 15.— (na 50.— Lir). Te znamke bodo veljale kot frankovne, torej ne več za zračno pošto. Nadalje bodo pretiskane v sklopu te serije znamke 1. maja iz leta 1948, t. zv. »Triptik«, in sicer din 50.— (na 100.— Lir) enako na vseh treh znamkah, t. j. na znamki s slovenskim, italijanskim in hrvaškim besedilom. Celotna serija teh provizorijev bo torej obsegala 5 znamk v skupni nominalni vrednosti din 175.— ter izidejo v maju.

2. Za »Teden dece« bo izšla znamka za din 15.—, ista kakor v FLRJ, toda z natiskom »STT-VUJA« in v spremenjeni barvi. Ta znamka izide 1. junija.

3. Tretja izdaja se pričakuje okrog 10. julija tega leta, in sicer športna serija v proslavo letošnjih olimpijskih iger v Helsinkih. Serija bo imela šest vrednot: 5.—, 10.—, 15.—, 28.—, 50.— in 100.— din, t. j. istih znamk, ki bodo izšle v FLRJ, z natiskom »STT-VUJA« in v spremenjenih barvah.

Uprava PTT je zagotovila filatelistom FLRJ od vseh novih izdaj vsaj po eno serijo. Zato je potrebno pohiteti z zbiranjem denarja, da se znamke pravočasno predplačajo pri Upravi PTT.

Janko Fili

ZNAMKE STT-VUJA

Izšla je napovedana redna frankovna serija na jugoslovanskem področju STO, na kateri so prizori iz raznih športnih panog:

din 5.— sepja — kolesarstvo

din 10.— zelena — nogomet

din 15.— rdeča — veslanje

din 28.— modra — jadranje

din 50.— vijoličasta — odbojka

din 100.— sivomodra — skok v vodo.

Osnutke je napravil grafik Janez Trpin iz Ljubljane. Tiskane so v bakrotisku v tiskarni Ljudske pravice v Ljubljani. Lepilo in zobčanje je oskrbel Zavod za izradu novčanic v Topčideru. Točna naklada trenutno ni znana. Znamke so ve-

NOVE ZNAMKE V SVETU

BELGIJA

3. Dne 1. marca so izšle priložnostne znamke s prabitkom za 25-letnico ustoličenja belgijskega primasa, kardinala Van Roeya. Pribitek v korist društva narodne baziške v Koekelbergu. Vrednote: 1,75 fr + 25 c, 4 + 2 fr, 8 + 4 fr. Znamke so izšle tudi v bloku (naklada bloka 40.000).

ČESKOSLOVAŠKA

5. 50-letnico smrti raziskovalca Afrike dr. Emila Holuba slavita znamki za 3 kcs rdeča in 5 kcs modra.

6. Tri znamke so izšle za propagando razvoja industrije: 1,50 kcs črna, 2 kcs rjava in 3 kcs rdeča.

DANSKA

1. Za 100-letnico danske pomorske reševalne družbe je 26. marca izšla priložnostna znamka za 25 örov.

FINSKA

1. Izšli sta zopet dve znamki s športnimi motivi za olimpiado: 15 + 2 mk zelena (nogomet) in 25 + 4 mk sepija (tekači).

2. Dodatne znamke k frankovni seriji: 10 mk zelena, 15 mk karmín, 25 mk modra (lev) in 40 mk sivorjava (drvar).

3. Dne 4. marca je izšla letošnja serija v korist Rdečega križa. Na znamkah je maršal Mannerheim, vrednote so naslednje: 10 + 2 mk, 15 + 3 mk in 25 + 5 mk. Naklada prve znamke 600.000, zadnjih dveh po 500.000.

FRANCIJA

4. Dne 8. marca je izšla za Dan znamke posebna znamka za 12 + 3 franke. Na njej vidimo poštno kočijo iz XIX. stoletja.

ISLAND

1. Nove frankovne znamke: 75 aur rumena (traktor), 1,25 kr vijoličasta (ladja) in 25 kr siva (parlament v Reykjavíku). Prav tako so izšle tudi dodatne vrednote k letalski seriji: 1,80 kr zelena, 2,50 kr zelena in 3,30 kr modra (letalo nad ledenimi gorami).

ITALIJA

3. Nova ekspresna: 50 lir rdečevijoličasta, nadalje paketna znamka za 30 lir v rožnati barvi in portovna za 100 lir oker.

LIECHTENSTEIN

1. Dne 27. marca je izšla serija z reprodukcijami slik iz kneževske galerije: 20 Rp vijoličasta, 30 Rp temnorjava in 40 Rp rjava.

MADŽARSKA

3. Madžarsko-sovjetsko prijateljstvo: 60 fill zelena-vijoličasta (moskovski veliki teater), 1 ft rdeča-vijoličasta-rumena

(Leninov mavzolej) in 1,60 ft rdečerjava-olivna (Kremelj).

4. K frankovni seriji so izšle najvišje vrednote: 4 in 5 forintov (zgradbe).

NEMCIJA (ZAHODNA)

3. Dne 11. marca sta izšli dodatni znamki k frankovni seriji: 50 pf siva in 70 pf rumena.

4. V počastitev 125-letnice smrti skladatelja Ludviga v. Beethovena je izšla uspešna znamka za 30 pf v modri barvi. Znamka nam kaže umetnikovo posmrtno masko.

POLJSKA

3. Poljsko-sovjetsko prijateljstvo slavita znamki s Stalinovo sliko: 45 gr rdeča in 90 gr črna.

4. Dne 18. januarja so izdali znamko za 10-letnico poljske delavske stranke: 45 + 15 gr vinskordeča, 90 gr olivnorjava in 1,15 zł oranžna s slikami delavskih voditeljev.

5. Za mednarodni dan žena sta izšli znamki: 45 + 15 gr in 1,20 zł.

6. Spominski znamki ob 5-letnici smrti generala Świąciewskega: 45 + 15 gr in 90 grošev (izšli 28. marca).

POSARJE

1. Dne 30. marca 1952 je izšla za Dan znamke priložnostna znamka za 30 + 10 pfeniga. Slika kaže mater z deklico, ki izroča pismo poštnemu slu. Barva temnomodra, velikost kakor pri znamkah za isto priliko iz prejšnjih let.

2. Izšli sta tudi znamki s prabitkom v korist tekmovalcev olimpiade v Helsinkih: 15 + 5 pf. zelena (tekač z bakljo) in 30 + 5 pfenigov modra (zemeljska obla, pred njo roka z lovorjevo vejico).

SOVJETSKA ZVEZA

8. Mirovna znamka 40 kopejk.

9. Geograf Semenov (125-letnica rojstva, 1827-1914): 1 rubelj.

10. 28. obletnica Leninove smrti: 40, 60 kop in 1 rubelj.

11. Športna serija: 40 in 60 kopejk.

12. Kovačevski: 40 kopejk.

STO — CONA A

3. Z običajnim pretiskom je izšla italijska znamka s sliko kraljeve palače v Casertli.

4. Za to ozemlje so pretiskali tudi novo portovno znamko za 100 lir oker, prav tako znamko Recapito autorizato za 20 lir (vijoličasta). 1000 lirsko letalsko znamko so sedaj pretiskali s pretiskom AMG—FTT v eni vrsti, medtem ko je imela poprej ta znamka pretisk v dveh vrstah.

TURČIJA

3. 100-letnico rojstva pesnika Abdulhaka Hamida Tarhana (1852—1937) so pro-

slavile 4 znamke: 15 k temnolilasta, 20 k temnomodra, 30 k rjava in 60 k temno-olivnozelena. Naklada prvih dveh vrednot je 150.000, zadnjih dveh pa 100.000. Tiskala jih je državna tiskarna na Dunaju, izšle so 4. marca.

4. Izšla je serija s prikazji pokrajin, zgodovinskih bitk in s sliko Kemal paše, ki obsega 16 vrednot: 1, 2, 3, 4, 5, 10, 12, 15, 20, 30, 40, 50, 75 k, 1, 2 in 5 lir. Po milijonski nakladi nekaterih vrednot sodimo, da bo to redna frankovna serija.

5. S sliko Kemala Atatürkta sta izšli v izpremenjeni barvi in na tankem papirju še vrednoti za 5 k (rožnatolilasta) in 200 k (rjava).

OBČNI ZBORI

GUŠTANJ

Na 3. rednem zboru dne 10. februarja 1952 izvoljeni odbor: predsednik dr. Erat Boštjan, podpredsednik Jordančič Nikola, tajnik Hanuš Lizika, blagajnik Ozvald Ivan, gospodar Gostenčnik Engelbert. Odborniki: Kveder Drago, Petrač Ela (za mladino), Vončina Ciril iz Mežice, Delamej Ivan iz Dravograda in Mravljak Tone iz Vuzenice. Nadzorstvo: Peče Alojz, Kermeč Joško, Verdnik Oton. Razsodišče: dr. Senčar Dušan in Karel Sedej.

Na povabilo je prisostvoval zboru član uredniškega odbora glasila tov. Anderlič, ki je posegal v razpravljanje, ob koncu pa je ob svojem razstavnem gradivu tolmачil drobce iz tematske zbirke »Sola filatelijek«. Člani so z zanimanjem sledili razlagi.

Scstanki Koroškega filatelističnega društva: v Guštanju vsak prvi in tretji četrtek v mesecu, v Prevaljah vsako drugo in četrto sredo v mesecu.

TOLMIN

Dan 2. zbora 4. marca 1952. Novi odbor: predsednik Filli Milan, tajnik Piuk Marica, blagajnik Červ Pepi. Odbornika Jerab Rudi in Leban Zvonimir. Nadzorstvo: Kavčič Maks, Prezelj Franc, Pušnar Ivan. Razsodišče: Salvagno Mimi, Lapajne Jože in Fon Mici.

Sklepi: delovne akcije 200 ur, dvig znamk v enem mesecu, predavanje, razstava v okviru lokalne obrtne razstave v Tolminu.

Sestanki bodo po vsakokratni izdaji novih znamk.

LJUTOMER

Dan zbora izjemno že 13. novembra 1951. Novi odbor: predsednik Loparnik Avgust, podpredsednik Bobnar Avgust, tajnik Plevel Janez, blagajnika Beg Stan-ko in Kuharič Milena, gospodarja Zavratnik Vida in inž. Kladnik Viktor,

Kristl Milan (za mladino), Nadzor: Zagar Janez, Špaca Franjo, Zavratnik Alojz. Razsodišče: dr. Kaukler Ivan, Rajh Marica, inž. Kladnik Viktor.

ROGAŠKA SLATINA

Dan zbora 13. marca 1952. Novi odbor: predsednik Slanič Maks, tajnik Goršič Ivan, blagajnik Bernard Breda, gospodar Greblaher Božo. Odborniki: Bernard Drago, Baša Ignac, Berk Silva, Strašek Robert (za mladino). Nadzorstvo: Orač Viktor, Kokalj Franc. Razsodišče ni javljeno.

V delovnem načrtu je sodelovanje z množičnimi organizacijami, večja udeležba na menjalnih sestankih, predavanja za pionirje.

Sestanki in menjalni večeri so vsak prvi in tretji četrtek v mesecu od 19. do 21. ure.

JESENICE

Na zboru 3. februarja 1952 so izvolili člani tale odbor: predsednik Gusev Aleks ter Živec Stanko, dr. Čeh Milan, Truhlar Jože, Stojan Vladimir, prof. Čop Dušan, Mekina Adolf, Koželj Ivo, Sranc Janez, Verbole Rudolf, Lakota Ciril, Vončina Avgust in Mokorel Tomislav (za mladino).

FK KRANJ

Dan zbora 30. januarja 1952. Novi odbor: predsednik Kropar Stane. Odborniki: Adamič Zvonko, Bohinc Anton, Galjot Stane, Mihovec, Poljak Staš, Šimunac Zlatko. Nadzorstvo: Levičnik Milan in Mlakar. Razsodišče: Savnik Ivan in Perper.

Sestanki so ob sredah od 19. ure v restavraciji KZ.

SLOVENSKA BISTRICA

Dan zbora 2. marca 1952. Novi odbor: predsednik Maček Herbert, podpredsednik Skofca Leopold, sekretar Cvahter Franc, blagajnik Rudolf Franc. Nadzorstvo: Skofca Adi, Frešer Ivan. Razsodišče: Hamersak Janko in Safhalter Rajko.

POSTOJNA

Na 3. rednem zboru 9. marca 1952 je bil izvoljen tale novi odbor: predsednik Domicelj Aleks, Rakek, podpredsednik Lilija Bogomil, Postojna, tajnik Brodar Slavko, blagajnik Tavčar Franjo, oba iz Rakeka. Odborniki: Žitko Angelca, Prinčič Janko in Makarovič Vlasta, Vižin Egon (oba za mladino), Nadzorstvo: Kristjan Janez, Dol. Logatec, Krizman Igor, Postojna, Razsodišče: Grom Matko, Sezana, Perko Stanko, Senožeče.

Sestanki so vsako prvo nedeljo v mesecu v Mestni restavraciji v Postojni.

MURSKA SOBOTA

Dan zbora 22. februarja 1952. Novi odbor: predsednik dr. Pezdirc, podpredsednik dr. Pečan, tajnik Cor, distributor Lupinc, blagajnik J. Kološa. Nadzorstvo: Lazar, Sušteršič, Serbec, Razsodišče: Siftar Imre, Preis in Seveček. — V delovni načrt je vnešena tudi razstava v času »Prekmurskega tedna«, ki bo 8. septembra 1952.

SFD — LJUBLJANA

Na 30. rednem zboru dne 12. marca 1952 je bil izvoljen po poročilih in diskusiji naslednji novi odbor: predsednik Sterk Davorin, podpredsednik dr. Bohinc Valter, tajnik Tušek Mirko, blagajnik prof. Zabkar Jože, namestnik Ferencič Jože, distributorja Vončina Josip in Puc Vladimir. Odborniki: inž. Zvonimir Milhofer, inž. Bezek Niko, Samec Vaso in Janežič Cyril. Nadzorstvo: Sporn Milan, Stavec Ivan in Prinčič Edvard. Razsodišče: dr. Munda Avgust, dr. Korošec Josip in prof. dr. Hadži Jovan.

Ker tovariš Sterk ni sprejel predsedniškega mesta, je SFD sklicalo 24. marca izredni občni zbor, na katerem je bil izvoljen za predsednika inž. Bezek Niko.

Sestanki so vsak ponedeljek ob 20 v restavraciji »Slavija« (bivši Slamič) na Gosposvetki cesti ter vsako nedeljo ob 11 v kavarni Slon. Vse dopise za Slovensko filatelistično društvo (SFD) pošiljajte na naslov Tušek Mirko, Ljubljana, Strelška ulica 22.

»TRIGLAV« — LJUBLJANA

Na 3. rednem zboru dne 31. januarja 1952 je bil izvoljen tale novi upravni odbor: predsednik Tominec Oskar, podpredsednik Klavs Stanko, tajnika Drinovc Sigmund in Gilly Zenon, blagajnika Stampfl Anton in Wildmann Jože, gospodar Rojina Albert. Vodje krožkov: Korošec Josip (PTT), Rajčević Vojo (mladinci), Butara Janko (DJZ), Ipavic Marijan (NB) in Drobnič Marija (pošta Lj I). Nadzorni odbor: Jeretina Jože, mr. ph. Dšuban Lojze in inž. Gruden Dušan. Razsodišče: dr. Lenče Peter, Kopecky Dolfe in inž. Vrečko Karel.

Sestanki so vsako sredo ob 20 na Poljanski cesti 19 (Činkole). Mladinci pa se

sestajajo vsako prvo nedeljo v mesecu v Nunski ulici 2 (Sola učencev v gospodarstvu).

FKL — LJUBLJANA

Na zboru 9. marca 1952 izvoljeni novi odbor: predsednik inž. Lavrič Franjo, odborniki: Pirc Stane, Sterle Anton, Sterle Izidora, Kocijan Vinko, Prinčič Rajko, Prinčič Herta, Klančar Anton, Matkovič Jožica, Cufer Stanko, Ahlin Stane, inž. Ferencak Jože, Kropivnik Stanko, Jecelj Franc, Kajfež Karol, Arhar Franc, Kristjan Cvetko, Kobal Ferdo, dr. Murko Vladimir, Prevec Anton, Gala Marjan.

Sestanki so vsako nedeljo dopoldne v Delavskem domu na Gosposvetki cesti.

Z ANIMIVOSTI

Pri avstrijskih trgovcih staneta naši letalski znamki za 100 in 200 din okrog 50 šilingov, letalska znamka za 150 din (10 let JLA) pa okrog 30 šilingov. Oesterreichische Briefmarken-Zeitung pa priporoča svojim čitateljem pri zamenjavi z Jugoslavijo tečaj 18–20 din za šiling. Kje je tu logika?

»Basler Taube« poroča, da je bil v Švici pred letom obsojen nekí poštni uradnik na 7 mesecev zapora, ker je žigosal znamke »Pax« in letalske znamke z žigom, na katerem je pomaknil datum nazaj. Ko se je pritožil, so ga oprostil, češ da poštni žig ni dokument, temveč le tehnično sredstvo za pisanje in da s tem, ko je pomaknil datum nazaj, ni ponaredil nikakega dokumenta, kakor je bilo navedeno v prvotni sodbi. Pač pa bi bila uporaba takega žiga ponarejanje robe, če bi mu dokazali, da je tako žigosane znamke prodajal za pravilno žigosane.

V ameriških taboriščih v Avstriji so mogoče tudi mešane frankature z ameriškimi in avstrijskimi znamkami.

Pri mednarodni razstavi REINATEX v Monaku so določili, da smejo razstavljalci razstavljati samo znamke, ki so izšle pred letom 1900.

Na Japonskem imajo 837 filatelističnih organizacij z več ko 66.000 člani. Lani je število organiziranih filatelistov v tej deželi naraslo za več ko 100%.

V Angliji pa je po »Stamp Collecting«-u okrog 350 filatelističnih organizacij s približno 21.000 člani. Vendar je število zbiralcev dokaj večje, saj prodajo samo v Angliji letno okrog 90.000 izvodov Gibbona.

Da so Madžari lačni dolarjev, dokazujejo tudi njihove znamke. To pomlad bo poleg več spominskih serij zagledala dan tudi letalska serija. Te znamke bodo prikazovale razne ptice v njihovih naravnih barvah, pa še trikotne bodo povrhu. Kdo da več?

O ZBIRANJU KOLKOV

Mimo znamk zbirajo nekateri tudi kolke (biljeji, Stempelmarken).

Zbiranje kolkov je tudi zanimivo in poučno. Lepo urejena zbirka nam nudi prav takšno razvedrilo in je prav tako mikavna, kakor naše vsakdanje zbiranje poštnih znamk. O tem, ali sodi tudi zbiranje kolkov v področje filatelije

Bosni, Sloveniji, Črni gori, Istri in drugod.

Preidimo k jedru! Naši kolki so zelo zanimivi, zlasti tisti, ki več let niso bili v rabi po vsem našem sedanjem ozemlju. Tu imamo kolke: Avstro-Ogrske, Madžarske, Vojne krajine, nadalje Srbije, Črne gore, Bosne in Hercegovine, Hrvatske, okupirane Srbije, okupacijske Slovenije s CO-CI, Provincija Lubiana, Zona Kupa, Fiume, Istra, Rijeka-Slovensko primorje, a v Srbiji, BiH in v Makedoniji imamo celo tudi turške kolke. Nadalje imamo kolke stare Jugoslavije, razne mestne, banovinske in cerkvene kolke, pa kolke z raznih naših otokov (Krki!), po osvoboditvi pa razne kolke po ljudskih republikah in še mnogo tega. Vsekakor široko delovno področje pravega zbiralca. Zlasti redki so kolki: Bosne in Hercegovine, Črne gore, Srbije, istrskih mest, Vojne krajine in razni mestni kolki. Ti primerki so zanimivi ne samo za zbiranje, marveč tudi kot dokument minulosti in sedanosti; mnogi med njimi se lahko kosajo po lepoti in izdelavi s prenekaterimi poštnimi znamkami.

ali ne, tu ne mislim razpravljati. Nikakor pa ni mogoče oporekati, da je zbiranje kolkov v tesnem sorodstvu s filatelijo. Še več: kolke laže dobimo, poglavitno pa je, da z njimi sploh ni nikakršne špekulacije, čeprav so posamezni primerki zelo redki in iskani.

Zbiranje kolkov ni novost. Takšne ljubitelje najdete po vsem svetu, zlasti pa v zahodnih državah, predvsem v Angliji, Nemčiji, ČSR, Avstriji, Italiji in Franciji. Imajo posebne klube, kataloge in literaturo za številno članstvo.

Naj vnaprej povem, da so zlasti iskani kolki z našega ozemlja, torej vsi kolki, ki so kdajkoli izšli pri nas ali pa zdaj izhajajo. Vsekakor je v naši državi razmeroma malo zbiralcev kolkov, če primerjamo število z onim v inozemstvu. Toda poglavitno je, da jih je tudi pri nas vsak dan več. Glavni pobudnik, takorekoč oče zbiranja kolkov v FLR Jugoslaviji, je tov. Nikola Rukavina iz Zagreba (Nazorova 22), ki je o kolkih že dosti pisal in celo izdal posebno knjigo o tem, kako naj kolke zbiramo; zdaj sestavlja poseben katalog kolkov, ki so bili v prometu v Srbiji, Hrvatski,

Kolke lahko zbira vsakdo, tako rekoč brez posebnih denarnih izdatkov. To je dobrodošlo nam filateli-

stom že zato, ker najdemo kolke še povsod na starih listinah v nepotrebnih arhivih itd; ker vse to še lahko rešimo za prihodnje čase. Treba je samo več dobre volje, kajti brž ko začnemo zbirati, se delo razvija samo po sebi in vsak zbiralec najde pri tem pravo zadovoljstvo in veselje, kakor pri zbiranju znamk. Vse tisto, kar velja za filatelijo, velja tudi za zbiranje kolkov. Razložek je samo ta, da lahko zbiramo ne samo nerabljene, marveč tudi rabljene, toda razveljavljene, pa ne samo z žigom, marveč tudi takšne, ki so prečrtani ali preluknjani. Zlasti umestno je ohraniti posamezne kolke na izvirmih listinah. V mislih imam stare primerke. Našli bomo tudi kolke, ki so vtisnjeni na dokument ali pa celo predhodnike kolkov: vtisnjene žige, štampljke raznih oblik in in vrednosti, ki jih je seveda treba ohraniti v originalu z listino vred.

Lepo urejena zbirka kolkov, ki so bili na našem ozemlju v obtoku, ni samo zanimiva, marveč tudi dragocena. Vrednost takšne zbirke zlasti dobro poznajo tudi zbiralci; mi pa ne znamo ceniti lastnega, marveč se k temu spreobrnemo šele, ko nas opozore tujci. Še je čas, da skušamo poiskati vse, kar še lahko zberemo.

Izrael: februar 1952

OVITEK prvega dne (First day cover) z novo znamko za 1000 pruta (=1 £) v modri in srebrno-sivi barvi. Slika kaže sedmeroročni svečnik (Menora) drugega templja po vzoru Titusovega loka zmage v Rimu.

Svečnik obkrožajo znaki 12 starih židovskih rodov, ki so živeli svojčas na ozemlju sedanje države.

V Kopr u izidejo za 60-letnico maršala Tita naše priložnostne znamke (15.—, 28.— in 50.— din) v spremenjenih barvah in s pretiskom »STT-VUJNA«.

H U M O R

Start za ključnimi znamkami ali lov za »Filatelističnimi novitetami« v »Pavlihi«.

Naj je bilo res tako ali ne, vrnimo se spet v Evropo in sicer na Saško, kjer se je nekemu hišnemu posestniku posrečilo poceni kupiti saško znamko za tri pfenige, »die alte Sachsen«. Njegovo veselje pa je bilo kratko, kajti ko je možak, Schröder po imenu, znamko kopal, da bi jo očistil, se je razlezla v razne sestavine. Schröder je bil obupan, naposled pa je sklenil, da bo to bridko preizkušnjo poplačnil s kozarčki vina. Na stopnicah je srečal pismonošo. Ta je bil nov v ondolnem okraju in je imel pravkar v rokah pismo z naslovom: »Gospa Avgusta, vdova Sachsen«. Hišna številčica je bila prava, nadstropje pa ni bilo navedeno. Z nejevoljo je pomislil pismonoša na štiri stopnišča v prednji in zadnji hiši. Hišni lastnik je bil pismonoši odrešilni angel. Ko je pismonoša vprašal Schröderja, kje je stara Sachsen, meneč s tem vdovo, je Schröder odgovoril, meneč svojo znamko: »V kopal je šla narazen, ni prenašala vode, Da, da, velika škoda!«. Pismonoša se je začudil, nato pa napisal na zadnjo stran pisma: »Naslovljenka umrla«, in je odnesel pismo nazaj na pošto.